

Leefstraat Groningen

Een plan van aanpak tot borging en uitbreiding van het experiment Leefstraat in de gemeente Groningen

1. Aanleiding

Het tijdelijk afsluiten van straten ter bevordering van de leefkwaliteit is niet nieuw. In een aantal Zuid Amerikaanse grote steden sluit men in het weekend verschillende straten af waardoor er die dag meer ruimte is voor fietsen, sporten en spelen. Meer in de buurt; Gent is al sinds 2012 bezig met Leefstraten en ook in Utrecht en Amsterdam hebben inwoners al enkele jaren de mogelijkheid om in de zomer de straat tijdelijk in te richten als Leefstraat. Het concept van een Leefstraat past heel goed bij de ambities van de gemeente Groningen. Met het herwinnen van de openbare ruimte als één van de vijf sporen uit het coalitieakkoord. Leefstraten staan voor het tijdelijk herwinnen van de openbare ruimte en geeft inwoners de mogelijkheid te proeven aan en te experimenteren met autoluwe straten. Daarnaast sluit het aan bij de vele activiteiten die jaarlijks via de gebiedsteams worden georganiseerd zoals de 'Zomeractiviteiten 2020' en 'Sunny Selwerd'.

Naar aanleiding van een motie in 2015 zijn er in Groningen twee typen Leefstraat projecten uitgevoerd. In één voorbeeld betrof het een permanente wijziging van twee separate straten gepaard met een lang proces en hoge kosten. Een tweede voorbeeld van een Leefstraat, tevens uitgevoerd in 2015, is een tijdelijke autoluw deel van een straat. Dit vond plaats tijdens het Let's Gro festival in de Gerbrand Bakkerstraat.

Op 1 juli 2020 heeft de gemeenteraad van Groningen een motie aangenomen waarin ze het college verzoeken een voorstel te doen waarin de verankering, borging en inbedding en informatievoorziening aan inwoners over de mogelijkheden van leefstraten te vergroten met als doel het aantal leefstraatexperimenten te verhogen. Om invulling te geven aan deze motie is een inventarisatie gedaan naar de mogelijkheden voor het project Leefstraat Groningen. Voorliggend plan van aanpak beschrijft een voor Groningen optimale vorm zoals het project zou kunnen bijdragen aan de Groningse ambities. Dit plan zou uitgevoerd kunnen worden als er voldoende middelen beschikbaar zijn.

Duiding: Wat is een Leefstraat?

Bovenstaande voorbeeld projecten uit 2015 worden allen Leefstraten genoemd, maar zijn zeer verschillend van elkaar. Met name de tijdsduur van de Leefstraat (tijdelijk of permanent) en de daartoe behorende lange procedures en hoge kosten. In dit plan van aanpak is een tijdelijke Leefstraat als uitgangspunt genomen. Een groot voordeel van de tijdelijkheid is dat het voor omwonenden (en gemeente) veilig voelt om mee te experimenteren. We hanteren daarom de volgende uitgangspunten.

Een Leefstraat:

- Is tijdelijk; minimaal 1 en maximaal 4 weken.
- Vindt plaats tussen 1 juli en 1 september 2020; in verband met vakanties en lager gebruik vanuit de normale functies.
- Vindt plaats in een 30 km weg en geen ontsluitings- of doorgaande weg.
- Vindt plaats op initiatief van minimaal drie bewoners.
- Wordt gesteund door een grote merendeel van de aan- en omwonenden (inclusief omliggende straten i.v.m. tijdelijke parkeerdruk).
- Blijft altijd bereikbaar voor fietsers, voetgangers en nood- en hulpdiensten.
- Er wordt een maximum aantal leefstraten per wijk gehanteerd om veiligheid en toegankelijkheid te bewaren.

2. Aanpak

We zouden in 2021 het experiment Leefstraat weer op kunnen pakken in de gemeente Groningen. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de aanpak er uit zou kunnen zien.

Inwoners krijgen de mogelijkheid om samen met hun burens hun straat voor enkele weken om te toveren tot een Leefstraat; ruimte om te ontmoeten, spelen en ontspannen.

Het maximaal aantal Leefstraat initiatieven is afhankelijk van het beschikbare budget. Wij gaan de mogelijkheid voor een Leefstraat actief promoten en zorgen dat initiatiefnemers makkelijk hun weg weten te vinden om tot een aanvraag te komen. In opvolgende paragrafen schetsen we hoe we het gaan doen, aan welke randvoorwaarden een Leefstraat moet voldoen en wanneer het uitgevoerd gaat worden.

Proces en rolverdeling

Bij de uitvoering van het experiment Leefstraat is het belangrijk dat de gemeente en de initiatiefnemer een goed samenspel spelen. Waarin een eerlijke en open dialoog de uitgangspunt is. Een duidelijke rolverdeling is hier van belang. Onderstaand wordt de rolverdeling en daarbij het proces geschetst.

Gemeente Groningen

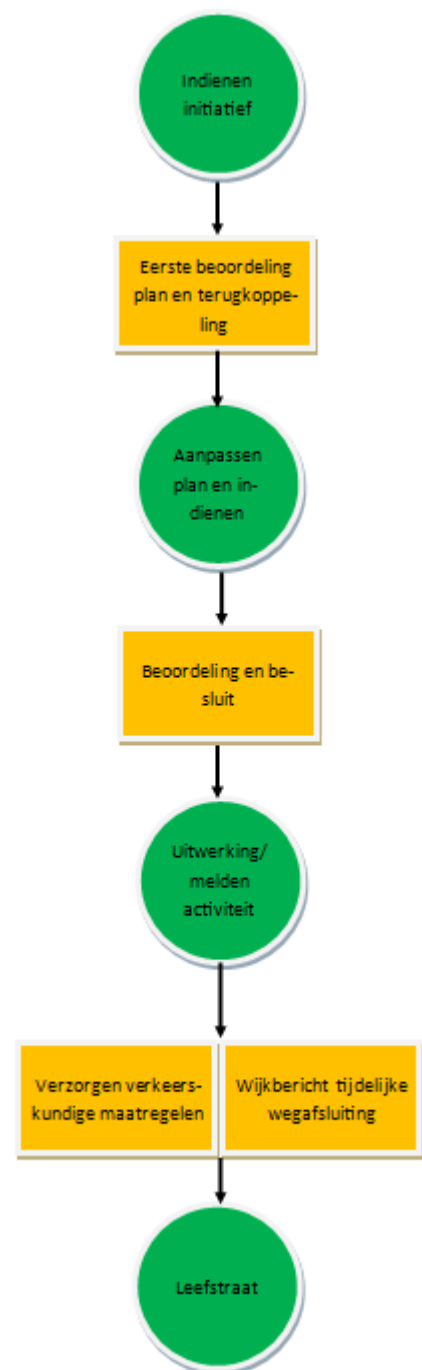
De gemeente ondersteunt en faciliteert. Het initiatief van een Leefstraat komt vanuit inwoners zelf. Om de slagingskans te vergroten stimuleren wij de initiatiefnemers om de uitvoering met minimaal drie bewoners op te pakken. Vanuit de gemeente worden initiatiefnemers ondersteund en geadviseerd waar nodig. Na aanmelding van het initiatief krijgen de initiatiefnemers één contactpersoon toegewezen als aanspreekpunt.

In de ambtelijke organisatie wordt een klein integraal projectteam geformeerd dat het proces bewaakt en het Leefstraat initiatief toetst op de vooraf gestelde criteria.

Tevens coördineert of regelt het projectteam de communicatie ten aanzien van de tijdelijke wegafsluiting en draagt zorg voor de benodigde verkeersborden en wegafsluiting.

Initiatiefnemer(s)

Een Leefstraat is het initiatief van bewoners van de betreffende straat. Het biedt de bewoners de mogelijkheid om de straat tijdelijk om te toveren tot een plek van ontmoeting, spelen en ontspanning; zonder de aanwezigheid van (geparkeerde) auto's. Een Leefstraat is enkel een succes als het initiatief wordt gesteund door een grote meerderheid van aan- en omwonenden. De initiatiefnemer zorgt er zelf voor dat er voldoende draagvlak is vanuit de buurt door bewoners en ondernemers tijdig te betrekken. Initiatiefnemer(s) stellen zelf een plan op en voeren deze vervolgens uit. Tevens zijn zij zelf verantwoordelijk voor het melden van activiteiten en naleven van de daartoe horende voorschriften.

Figuur 1 Proces experiment Leefstraat

Groen: Initiatiefnemer(s)
Geel: Gemeente

Optionele aanvullingen

1. Aanvullende ondersteuning en begeleiding op maat

Uit ervaring van andere participatie- en Leefstraat projecten is gebleken dat dergelijke participatieprojecten waarbij de inwoner vooral zelf aan zet is, niet in alle buurten en wijken makkelijk van de grond komt. Het organiseren en uitvoeren van een Leefstraat vraagt enige mate van organisatietalent en goede sociale en communicatieve vaardigheden. Daarnaast moet er ook al een buurtgevoel zijn. Terwijl een Leefstraat juist van heel veel toegevoegde waarde kan zijn in buurten waar 'op vakantie gaan' niet vanzelfsprekend is. Ook inwoners van deze straten moeten een kans krijgen om een Leefstraat te organiseren. Het gebiedsteam speelt een belangrijke verbindende rol in het leefstraten project. De rol van het gebiedsteam en eventueel andere ondersteunende organisaties is groter naar gelang de behoefte. Er is een aanvullend budget beschikbaar dat het gebiedsteam kan inzetten naar eigen inzicht wat aansluit bij het gebiedsgericht werken. Hierdoor hebben alle kinderen binnen onze gemeente de mogelijkheid om te genieten van een tijdelijke autoluwe straat.

2. Initiatievenfonds Leefstraat Groningen

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de inrichting van een Leefstraat. Vanuit de gemeente kan een fonds worden opgesteld van waaruit initiatiefnemers een bijdrage kunnen aanvragen tot een maximaal bedrag van €1000,- per Leefstraat. Deze bijdrage kan bijvoorbeeld gebruikt worden voor het aanschaffen van materialen of uitvoeren van activiteiten.

Communicatie

We gaan het project op de volgende manier onder de aandacht brengen bij onze inwoners:

- *Webpagina*: Er komt een pagina op de website van de gemeente Groningen met uitleg, voorwaarden en aanmeldmogelijkheid.
- *Stappenplan*: Er wordt een stappenplan ontwikkeld aan de hand waarvan de initiatiefnemers een Leefstraat kunnen uitwerken en organiseren.
- *Nieuwsbrief*: Via de digitale gebiedsgerichte nieuwsbrieven wordt de 'Leefstraat' onder de aandacht gebracht.
- *Sociale Media*: het project wordt via onze diverse sociale mediakanalen onder de aandacht gebracht.
- *Media*: Op diverse momenten wordt een persbericht verzonden; lancering webpagina in het voorjaar en tijdens de Leefstraten in de zomer.
- *Lokale media*: Via lokale wijkkrantjes, webpagina's en facebook groepen worden inwoners van de betreffende wijken op de hoogte gesteld.

3. Planning

De planning kan er als volgt uitzien.

Februari:	Website gereed en aankondiging experiment Leefstraat
April:	Uiterlijke datum indienen initiatief conceptplan
April/mei:	Terugkoppeling op het conceptvoorstel
Mei:	Definitief voorstel indienen en beoordeling
Mei:	Uitwerken en uitvoeren voorstel en doen van eventuele melding
Juni-sept:	Leefstraten

4. Evaluatie en vervolg

Na één jaar Leefstraat Groningen wordt het project geëvalueerd en bijgesteld zodat er in 2022 nieuwe Leefstraat initiatieven nog beter ondersteund kunnen worden. Eén van de onderdelen is dat we de initiatiefnemers en omwonenden van de tijdelijke Leefstraat naderhand vragen naar hun ervaring. Wat merken de bewoners uit de straat en uit de naastgelegen straten nu echt van het tijdelijk herwinnen van deze ruimte? Deze opgedane kennis kunnen we weer meenemen in andere projecten waar de op structurele wijze de openbare ruimte willen herwinnen.

5. Kosten en dekking

Onderstaand worden de kosten in beeld gebracht van de geschetste aanpak. De kosten zijn onderverdeeld in generieke kosten, de kosten per Leefstraat en de geschatte kosten voor 10 Leefstraten. Er wordt onderscheid gemaakt in projectkosten; budget voor inhuur en materiaal en de kosten voor capaciteit van medewerkers.

De begroting is gebaseerd op een eerste editie van het project. De verwachting is dat initiatieven die voor een tweede of derde maal mee zullen doen, minder begeleiding nodig hebben. Samenvattend:

- worden de projectkosten geraamd op € 15.000,-;
- verwachten we dat één tijdelijke basis Leefstraat € 6.500,- kost;
- kunnen extra kosten, oplopend tot € 5.000 per Leefstraat, worden gemaakt om het initiatief een steun in de rug te geven.
- Binnen de begroting 2021 zijn geen middelen gereserveerd voor de uitvoering van het Leefstraat project.

Onderdeel	Uren	Project kosten	Totale kosten	Kosten 10 leefstraten	Dekking
Generieke kosten					
Projectleider/coördinator	80		€8.000,-	€8.000,-	Geen
Communicatie	20	€5000,-	€7.000,-	€7.000,-	Geen
Kosten per Leefstraat					
Begeleiding Leefstraat	25		€2.500,-	€25.000,-	Geen
Overige plankosten (kernteam)	25		€2.500	€25.000,-	Geen
Overige kosten (verkeersborden, wegafsluiting)		€1.500,-	€1.500,-	€15.000,-	Geen
Optioneel: 1 Aanvullende ondersteuning*		€4.000,-	€4.000,-	€28.000,-	Geen
Optioneel 2: Initiatievenfonds Leefstraat		€1.000,-	€1.000,-	€10.000,-	Geen
Totaal			€26.500	€118.000,-	Geen

* Het budget voor aanvullende ondersteuning is gebaseerd op €4.000,- per gebiedsteam.